

онези, които зацъпават делото на мира и социализма. Поради това не бива да се смята, че контактите със САЩ нямат никакви перспективи и че те трябва да се отхвърлят изцяло.

Социалистическите страни, като не се отказват от развитието на тези контакти, би трябвало да отделят по-голямо внимание върху отношенията си с Франция, Англия и Италия и други капиталистически страни. Една такава линия би била много полезна, тя би позволила на социалистическите страни да разширят изгодните икономически връзки, да намерят решение на редица конкретни въпроси и най-сетне да упражнят натиск върху позициите на САЩ, които би трябвало да проявяват по-голям интерес към конструктивни преговори със социалистическите страни.

Има възможност да се използва в интерес на социалистическия лагер стремежът на Франция да противодействува на хегемонията на САЩ в Европа, а така също и нейното отрицателно отношение към многостранните ядрени сили на НАТО. Де Гол да се обявява в същност за създаване на нов военнополитически съюз на Западна Европа под ръководството на Франция. Независимо от това, френската политика вътре в НАТО е насочена обективно срещу стремежите на САЩ да обединят западноевропейските страни за провеждане на американската политика. Поради това френската позиция разкрива определени възможности за социалистическите страни. В последно време френското правителство проявява голям интерес към развитието на икономическите и културните връзки със социалистическите страни. Напоследък от декларациите на де Гол и неговите министри се вижда, че Франция би могла да стигне към определено сътрудничество със социалистическите страни и в политическата област. Линията за използването на тези възможности среща поддръжка и от страна на ръководството на Френската комунистическа партия, което заявява, че това ще бъде от полза за френските комунисти.

Оправдано е и разширяването на контактите с Великобритания. Новото лейбъристко правителство явно търси начин да се прояви като посредник в отношенията между Изтока и Запада, макар да не е предприело за сега никакви конструктивни стъпки в това направление. Все пак контактите, които лейбъристкото правителство се старее да установи преди всичко със СССР, но и с другите социалистически страни, между тях и НР България, свидетелствуват за известно намерение на Англия в тази насока. Тези контакти могат да се използват, за да разберат англичаните, че те не могат да се впускат в авантюри в Източна Азия, Арабския полуостров, в областта на вътрешното въоръжаване на НАТО и в същото време да разчитат на подобрене на отношенията със социалистическите страни.

Вътре в Западна Германия се води също борба около участието на ГФР в многостранните ядрени сили. Съвещанието потвърди направената в това отношение оценка от делегацията на ГЕР и подчерта, че е необходимо да се оказва поддръжка на онези сили, които са против въоръжаването на Западна Германия с ядрено оръжие. В борбата срещу милитаризма и реваншистката политика на ГФР трябва да се използва и Потсдамското споразумение, съдържанието на което е задължението да се изкорени германския милитаризъм, да не се допусне нова германска агресия, да се унищожи нацизма, който разпали Втората световна война. Социалистическите страни са за подобряване на отношенията с ГФР, за взаимно изгодно икономическо сътрудничество, но само на основата на признаване от страна на Бонското правителство на реално съществуващите факти в Европа, т.е. на признаването на факта, че съществуват две суверенни държави - ГДР и ГФР.

Анализът на международното положение показва, че за социалистическите страни се създават сега определени възможности да попречат на осъществяването на

агресивните замисли на западните държави и да ги подтикнат към мирно уреждане на много международни проблеми, особено ако социалистическите страни действуват целенасочено и единно на външнополитическия фронт. На преден план се поставя следователно задачата за укрепване на организацията на Варшавския договор и за активизиране на цялата му дейност. Интересите на отбранителната способност на страните на социализма изискват по-добра координация и сътрудничество, изискват съгласуване на военно-техническата дейност в областта на създаването и усъвършенствването на бойната техника, подобряване на структурата на органите на управление на главното командване, в частност укрепване на щаба на обединените въоръжени сили, който би могъл на необходимото равнище да решава поставените пред него задачи.

Целта на Варшавското съвещание бе да изработи програма за противодействие на атомното въоръжаване на НАТО. Обаче трябва да се има предвид, че въпреки всички усилия на социалистическите и на други миролюбиви страни МЯС в една или друга форма могат да бъдат създадени. Съвещанието прецени, че ако това стане, ще бъдат необходими допълнителни мерки от наша страна, в това число и от военен характер, за които своевременно ще се обменят мнения. В тази връзка се счете за целесъобразно да се помисли и по въпроса за военно-политическото сътрудничество между страните-участници във Варшавския договор и социалистическите държави, които не влизат в тези организация. Такова сътрудничество би имало голямо значение както за пресвяляне на агресивните планове на империализма, така и за заздравяване на единството на цялата социалистическа общност.

В свсето изказване другаря Брежнев заяви, че в борбата против създаването на МЯС на НАТО и за

неразпрострачяване на ядреното оръжие би било много желателно да се координират усилията на страните-членки на Варшавския договор с КНР, ако разбира се, китайските другари се съгласят с това. Социалистическите страни от Варшавския договор смятат, че единството на всички страни от социалистическата общност, сплотеността и солидарността на революционното движение на съвременността ще позволи да се решат успешно задачите, които стоят пред социализма на международна арена.

III.

Другари,

В своите изказвания ръководителите на делегациите на страните-членки на Варшавския договор изразиха своето съгласие с анализа на международната обстановка, с принципалната оценка на проекта за МЯС на НАТО с предложенията за съвместни външно-политически акции по този въпрос, направени от др. Валтер Улбрихт и особено в изказването на др. Брежнев. Те наблегнаха на един или друг аспект на разискваните въпроси и на задачите, произтичащи за социалистическите страни от съвременното международно положение. Считам, че е целесъобразно да се спре съвсем накратко на някои от тях.

Др. Улбрихт подчерта, че независимо от известно намаление на напрежението в света, Западна Германия е станала по-опасна като огнище на международното напрежение. Самото правителство на ГФР е плод на международното напрежение и е продължаването и

засилването на напрежението то очаква определени
преимущества за своята реваншистка политика. Въпреки
своите декларации за умереност, канцлерът Ерхард води в
действителност по-засилена агресивна политика, откол-
кото дори Аденауер. Неговата политика се различава от
тази на бившия канцлер главно в това, че той се стреми
към ядрено споразумение със САЩ, чрез което да получи
достъп до атомното оръжие, докато Аденауер поставяше
центъра на тежестта върху съюза с Франция. По нареждане
на западногерманското правителство е разработена
т.н. "изнесена напред стратегия". На боиското прави-
телство е ясно, че при осъществяването на своите реван-
шистки планове то неизбежно ще се представи пред
очите на световното обществено мнение като явен
агресор. За да прикрие това, то има намерение да
започне агресията като скрита война. Военните опера-
ции на територията на ГДР и преди всичко към Берлин
ще се предприемат без обявяване на война, с помощта
като на обикновено, така и на тактическо атомно
оръжие. Западногерманските милитаристи разчитат, че
скритата война ще им позволи да напреднат далеко
на Изток и да създадат по такъв начин свързани
факти. В това време САЩ ще се стараят да задържат
Съветския съюз чрез преговори за предотвратяване
на ядрена война. ГДР залага следователно на
политиката на ядрения шантаж.

Другарят Улбрихт изтъкна по-нататък, че Бонското правителство развива трескава и многостранна дейност, насочена към добиване на ядрено оръжие. В своя стремеж към постигане на тази цел те не се спират пред никакви средства. Готови са да отидат на всякакви провокации, опитват се да въвлекат своите съюзници в авантюристичните си намерения, подготвят използването на икономическата и техническата база на ГФР за производство на ядрено оръжие. При тази обстановка, борбата на страните от Варшавския договор против многостранните ядрени сили на НАТО или против каквито и да било планове за пряко или косвено въоръжаване на бундесвера с ядрено оръжие придобива голямо значение. Тя оказва значителна помощ на нарастващите напоследък сили в ГФР, които се противопоставят на плановете за атомно въоръжаване на западногерманските империалисти.

Нараства броят на хората в ГФР и Западна Европа, които разбират, че разрешаването на германския въпрос е възможно само по мирен път в условията на намаляване на международното напрежение и разоръжаването на двете германски държави. Пътят, по който вървят западногерманските милитаристи и реваншисти, увеличава пропастта между ГФР и ГДР и създава непреодолими пречки за решаване на германския национален въпрос, включително и на въпроса за Западен Берлин.

Делегацията на Полската народна република посочи, че на усилията на социалистическите страни за мирно развитие на обстановката в Европа трябва да се даде формата на програма, която би срещнала подкрепата на колкото е възможно повече сили, противопоставящи се на намеренията на империалистите. Такава би била програмата за Европейска колективна сигурност. Известно е, че някои среди на Запад, с цел да улеснят осъществяването на плановете за многостранните ядрени сили на НАТО или на други подобни планове, говорят, че западните държави

могат да дадат едностранни гаранции на страните, които не притежават ядрено оръжие. На такива несериозни разговори и твърдения не бива да се отдава никакво значение. Проблемът, от разрешаването на който са заинтересовани всички народи, е не съмнителни едностранни гаранции на ядрените сили, а колективна сигурност и колективни гаранции в Европа.

Полските другари са на мнение, че на основата на досегашната външнополитическа дейност на социалистическите страни може в скоро време да се разработи програма, която би създала, макар и постепенно, на етапи система на колективна сигурност в Европа. За постигането на тази цел е необходимо социалистическите държави да разгърнат широка програма за развитие на обстановката в Европа в дух на сигурност и мир.

В своето изказване др. Деж заяви, че пред лицето на империалистическата заплаха съвещанието на ПКК на Варшавския договор трябва да бъде ярка манифестация на единство и сплотеност на социалистическите страни, че всички опити на империалистическите кръгове да подкопаят тяхната солидарност са обречени на провал. След обширен анализ на международното положение, той развигледището, че е нужно да се води политика за постепенно ликвидиране на военните блокове. Интересите на мира и международното сътрудничество били поставили вече на дневен ред това изискване, нееднократно повдигано в миналото от социалистическите страни. Др. Деж изтъкна, че ликвидацията на военните блокове би способствувала за отслабване на опасността от война и за подобряване на международния климат, за прекратяване на надпреварата във въоръжаването, за създаване на по-благоприятни условия за разоръжаването и за постигане на други споразумения между страните от Изтока и Запада, за развитие на икономически обмен без дискриминация, за укрепването на ролята на ООН като форум за решаване по мирен път на спорните международни въпроси.

Формулировките относно оценката на международното положение, задачите, които произтичат за социалистическите страни от тази оценка, и характеристиката на събитията в най-невралгичните райони на света, които се съдържаха в предварително подготвеното, още преди откриването на съвещанието, изказване на ръководителя на нашата делегация, напълно съвпаднаха със съответните формулировки, направени на съвещанието от др.Брежнев. Това е доказателство, че Централният комитет на нашата партия, следвайки неотклонно колективно изработената на московските съвещания генерална линия на международното комунистическо и работническо движение, се ориентира точно и действува правилно в сегашната сложна международна обстановка.

Другарят Тодор Живков, след като се спря на най-съществените факти и събития, които характеризират сегашната международна обстановка, изтъкна, че ЦК на БКП и правителството на НР България напълно споделят изразените на съвещанието съображения, оценка и тревоги, че сега на преден план излизат опасните намерения и опити на американските и западногерманските империалисти да създадат многостранни ядрени сили, което ще превърне ГФР в една от най-силните империалистически държави в Западна Европа. Още повече, че ГФР разполага вече със значителен икономически и технически потенциал, с многобройни подготвени кадри, с крупни военни сили.

Създаването на многостранните ядрени сили на НАТО е насочено пряко срещу европейските социалистически страни и наш дълг е - продължи той - най-остро да реагираме срещу тези планове и да направим всичко, което зависи от нас, за да осуетим тяхното осъществяване.

Другарят Живков посочи, че е необходимо да се полагат непрекъснати усилия за укрепване на световната социалистическа общност и на организацията на държавите от Варшавския договор. По-нататък, той наблегна върху факта, че важен извод, произтичащ от настоящата

обстановка, е необходимостта от увеличаване на икономическата мощ на социалистическите страни, ускоряване на темповете на развитие на икономиката, както на цялата световна социалистическа система, така и на отделните социалистически страни и укрепване на икономическото сътрудничество между тях.

На съвещанието бе изслушана информация на главнокомандувачия на обединените въоръжени сили на държавите от Варшавския договор - маршал Гречко, който направи преглед на съотношението на силите на НАТО и Варшавския договор, което понастоящем е в полза на социалистическите страни. Той засегна въпроса за засилване ръководството на обединените въоръжени сили и подобряване структурата на органите на управление на главното командване на обединените сили на Варшавския договор с оглед на нарастващите изисквания във връзка с внедряване на нова военна техника в армиите на държавите - членки на Варшавския договор.

Съвещанието на ПКК на страните от Варшавския договор натовари редакционна комисия да изработи въз основа на станалите разисквания документите, които съвещанието трябваше да одобри. В комисията участваха министрите на външните работи.

Главният документ, който комисията трябваше да подготви, беше заключителното комунике на съвещанието. За основа послужи проектът, предложен от германската делегация. По време на разискванията на комуникето всички делегации направиха уместни предложения, които подобриха значително проекта. Известни различия се появиха между румънската делегация, от една страна, и всички останали делегации, от друга, при разглеждане на въпроса за одобряване на проект за договор за предотвратяване на разпространението на ядреното оръжие. Румънската делегация заяви, че проектът по този въпрос е бил получен твърде късно, че той не е бил разгледан от румънското

партийно и държавно ръководство и поради това тяхната делегация не е упълномощена да вземе отношение по този въпрос.

Изработеното от комисията комунике бе прието единодушно от съвещанието на ПКК на страните-членки на Варшавския договор и публикувано на 22 т.м. в печата на участващите в съвещанието страни. Комуникето, очаквано с интерес в целия свят, направи извънредно голямо впечатление на световното обществено мнение както с анализа на международното положение, с ясното и точно посочване на опасностите от създаването на МЯС, така особено със своя положителен дух и многобройните конструктивни предложения на социалистическите страни за намаляване на международното напрежение и за укрепване на мира.

Основният извод, който може да се направи от съвещанието на ПКК на страните-участнички във Варшавския договор, е, че по обсъждания въпрос - борбата против плановите за създаване на МЯС - бе постигнато пълно единодушие и се взеха необходимите решения. Съвместното делово обсъждане на актуалните международни въпроси още веднаж потвърди общия стремеж на социалистическите страни да подобрят координацията на своите външнополитически усилия. Съгласуването на позициите на страните-членки на Варшавския договор по такъв важен въпрос, като борбата против изграждането на ядрените сили на НАТО и ядреното въоръжаване на Западна Германия, представлява съществен принос към делото за укрепване мира, за укрепване на сплотеността на социалистическите държави.

За успеха на борбата срещу МЯС решаващо значение имат съгласуваните действия не само на държавите-участнички във Варшавския договор, но и на цялата социалистическа общност. Без съмнение всички социалистически страни ще дадат своя принос в това важно дело.